Revisionsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2017

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2017 (RP 134/2016 rd): Ärendet har lämnats till revisionsutskottet för eventuellt utlåtande till finansutskottet. Tidsfrist: 24.10.2016.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- finansminister Petteri Orpo, finansministeriet
- regeringsråd Panu Pykönen, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Minna Upola, finansministeriet
- kanslichef Päivi Nerg, inrikesministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Revisionsutskottet har inom ett år behandlat bekämpningen av svartsvart ekonomi i två betänkanden om regeringens årsberättelser från 2014 (ReUB 5/2015 rd) och från 2015 (ReUB 2/2016 rd) och i sitt budgetutlåtande till finansutskottet (ReUU 3/2015 rd — RP 30/2015 rd).

Utskottet ansåg i budgetutlåtandet att det fortsatt behövs ett bekämpningsprogram som täcker hela valperioden. Då pågick det tidigare programmet för bekämpning av svart ekonomi och regeringen hade ännu inte fastställt ett nytt program för de kommande åren. Samtidigt ansåg utskottet det angeläget att alla myndigheter (bland andra Skatteförvaltningen, Tullen, polisen och rättsmyndigheterna) som är viktiga för bekämpningen av svart ekonomi tillförsäkras resurser genom programmet. I sitt utlåtande lyfte utskottet fram att tilläggsanslaget för bekämpning av ekonomisk brottslighet behövs och hörde också finansministern i frågan. Minister Stubb berättade inför utskottet och samma dag den 5 november 2015 inför riksdagens plenum att de planerade nedskärningarna i tilläggsanslaget (6,4 miljoner euro) till polisen för bekämpning av ekonomisk brottslighet tas tillbaka.

En ny strategi för bekämpning av svart ekonomi godkändes i april 2016 och samtidigt tillsattes en parlamentarisk arbetsgrupp för uppföljningen av strategins genomförande. I strategin ingår fyra

spetsprojekt som syftar till att i högre grad lägga tyngdpunkten i bekämpningen på förebyggande verksamhet genom nya verksamhetsmodeller och genom att sätta in bekämpningsinsatserna i realtid. I juni 2016 blev åtgärdsprogrammet färdigt och samtidigt inleddes ett projekt för att utarbeta en lägesbild och upprätthålla den. Utöver myndigheterna kommer också den privata sektorn att i fortsättningen delta i utarbetandet av lägesbilden.

Utfrågningen av sakkunniga gav speciellt en bild av nuläget och framtidsutsikterna för bekämpningen av den ekonomiska brottsligheten. Enligt utfrågningen har polisen under 2012—2016 haft relativt bra resurser för bekämpningen av ekonomisk brottslighet och svart ekonomi. Polisen beviljades i kompletteringspropositionen för 2016 ett anslag på 3,2 miljoner euro för bekämpning av svart ekonomi. Polisen själv förband sig till att satsa 3,2 miljoner euro för detta ändamål, varvid finansieringen för 2016 låg på samma nivå som 2015. I samband med beslutet om ramen för 2017—2020 våren 2016 beviljades till polisen en nivåförhöjning, som är 5,0 miljoner euro för 2017 och 10,0 miljoner euro från och med 2018 framåt. Finansieringen ska sättas in på bekämpning av svart ekonomi och effektivisering av den automatiska trafikövervakningen.

Polisens anslag sjunker nästa år med ca 42,6 miljoner euro jämfört med innevarande år. Anpassningsåtgärderna kommer enligt inrikesministeriet att gälla alla delområden och resurserna för bekämpning av svart ekonomi kan inte vara på samma nivå som under tidigare år. I ekobrottsbekämpningen arbetar 544 personer, av vilka 98 personer med hjälp av ett särskilt anslag (läget 30.6.2016).

I sakkunnigutfrågningen framfördes att 2015 registrerades hos polisen flera ekobrott än någonsin tidigare, dvs. sammanlagt 1 842 nya ekobrott. Fram till slutet av juni i år hade polisen redan fått kännedom om 1 016 nya ekobrott. Också antalet ouppklarade ekobrott har fortsatt att öka och i slutet av juni 2016 var antalet ouppklarade brott 2 353.

År 2015 återställdes vinning av brott för ca 29 miljoner euro. I slutet av juni 2016 var återtagen vinning av brott ca 9,2 miljoner euro. År 2013 var den återtagna vinningen i polisens besittning i sin tur 41 miljoner euro och 2014 var den 47,7 miljoner euro. Vid sakkunnigutfrågningen framfördes att man som bäst utreder orsaker till försämringen av situationen och vilka ytterligare åtgärder som behövs inom ramen för ett särskilt projekt.

Det är bra att bekämpningen av svart ekonomi har setts som en viktig fråga som berör hela samhället, menar utskottet. Det är också bra att bekämpningen av svart ekonomi i fortsättningen baserar sig på myndigheternas gemensamma lägesbild och samlade uppfattning. Det är viktigt att samordning och ledning av bekämpningen av svart ekonomi ytterligare förbättras. Det ser ut som om att det kommer finnas ett flertal aktörer och arbetsgrupper på området i och med genomförandet av den nya strategin men att det kommer vara svårt att få en helhetsbild av arbetets framskridande och de praktiska resultaten. För att få extra mervärde ska man satsa på samarbetet mellan aktörerna (t.ex. Polisen och Tullen).

Bekämpningen av gå ekonomi är i hög grad myndighetssamarbete och där länkas flera myndigheters verksamhet ihop med varandra. En flaskhals kan spoliera hela kedjan. Effekterna utsträcker sig också till indrivningen av skatteskulder, skattefelet och skattemoralen. Utskottet anser att en sänkning av polisens anslag utgör en verklig risk för bekämpningen av svart ekonomi och fin-

ner det på basis av utfrågningen motiverat att anslagen för polisen ökas för att bl.a. bekämpningen av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet kan fortsätta med framgång. Utskottet framför också att riksdagen i juni 2016 godkände ett ställningstagande, där riksdagen förutsätter att regeringen i det nya åtgärdsprogrammet tar in centrala projekt som har stor betydelse för bekämpningen av svart ekonomi och att regeringen säkerställer att det finns tillräckliga resurser för att genomföra projekten.

Utskottet understryker betydelsen av att beskattningen är konsekvent och förutsägbar i bekämpningen av grå ekonomi och skatteflykt och undvikande av skatt. Samtidigt är det viktigt att Finland i det internationella samarbetet kommer att arbeta för att öka öppenheten och informationsutbytet.

En lägesbild i realtid och identifiering av ändringar i omvärlden, även hot, är någonting där samarbetet mellan myndigheterna och den privata sektorn är välkommet. Utskottet understryker betydelsen av bättre utnyttjande av datatekniken vid sidan av traditionella bekämpningsåtgärder i en värld som allt mer fungerar via nätet.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Revisionsutskottet föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 20.10.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Eero Heinäluoma sd
vice ordförande Olavi Ala-Nissilä cent
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Eero Lehti saml
medlem Krista Mikkonen gröna
medlem Päivi Räsänen kd
ersättare Rami Lehto saf
ersättare Pia Viitanen sd.

Sekreterare var

utskottsråd Nora Grönholm
utskottsråd Heidi Silvennoinen